

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Historia Colloqvii Ieverensis Inter Lutheranos Et
Reformatos Anno clv lv LXXVI. instituti, Ex Idoneis
Monumentis Adornata**

Feustkingius, Johannes Henricus

Servestae, 1707

Appendix De Post-Colloquio Jeverensi, inter Herm. Hamelmannum &
Wemponem Oitensem instituto.

urn:nbn:de:gbv:45:1-3394

novi Testamenti, videlicet *sub figura*. Nam, ut nos circumcissione, non manu facta per Christum sumus circumcisi, quando exuimus corpus peccatorum carnis per circumcissionem Christi, &, ut Pascha nostrum est Christus, immolatus pro nobis, ita & illi sub nube per mare transientes, in mari & nube baptisati sunt, & omnes eandem escam spiritualem comedebant, & potum spiritualem bibebant. Item, ut illi habuerunt externum verbum, ita quoque externa sacramenta & sacrificia, quæ futurum Christum, & hæc mysteria magna præfigurabant. Sed, quid volumus de illis disputare, cum Christus jam venerit, & hæc Sacramenta ita instituerit, cur non credimus? cur jam volumus cum populo veteris Testamenti excipere?

A P P E N D I X

De
 POST-COLLOQUIO JEVERENSI,
 inter
 HERM. HAMELMANNUM
 &
 WEMPONEM OITENSEM
 instituto.

UNum adhuc scire te, pie Lector, volui. Venit quidam vir juvenis WEM-
 PO OITENSIS, hoc puto illi nomen fuisse, forte subornatus ab aliis, ad
 Hamelmannum, die 6. Oct. eodem anno, & primo petiit conditionem,
 & tandem prolabitur in disputationem, atque prolatis *Oleviani & Petri Rami*
 libris in re Sacramentaria, prolixius cum eo commentatur, eadem repetens
 quidem argumenta, quæ hic in præcedentibus disputatis habentur, ad quæ si-
 miles, ut antea, solutiones dedit Hamelmannus. Mox iste, cum nihil haberet,
 quod opponeret, dicebat: *se nolle Augustana confessioni subscribere, sibi suffi-
 cere scripturam sacram.* HAMELMANNUS respondit. Ergo tu nullam
 admittis methodum, &, hac ratione, non sunt tria symbola admittenda, nisi
 vel in illis habeas aliquid, quod reprehendas. Mox iste rursus cum urgere-
 tur

tur dictis Pauli, nec effugere posset, dixit: τὸ ἔστιν in dictis Pauli: *Evangelium est potentia Dei, omni credenti ad salutem.* Item: *Baptismus est lavacrum regenerationis.* Panis fractus est *Κοινωνία* corporis, &c. intelligi debere, pro significat. Item, *Naturam signorum esse, ut rem non presentem, sed absentem denotent, Sacramentum Eucharistiæ esse signum, &c.* Respondit rursus ad ea HAMELMANNUS. Si omnia Sacramenta sint signa absentis rei? hæc est tua Major, Arca fœderis fuit signum presentis Domini, Ergo Deus non adfuit, sed abfuit, quod non potest concedi, ideo tuum argumentum solvi per instantiam. Quod ad tria illa dicta Pauli attinet, si ita semper debet, *ἔστιν*, intelligi: Ergo quando dicitur, homo est animal, sumatur quoque pro significat in definitione. Nam, quando Paulus ait: *Evangelium est potentia Dei omni credenti ad salutem*, Rom. i. non minus definit Evangelium, quam homo definitur ab Aristotele, cum inquit: *Homo est animal rationale.* Item, in Baptismo, quando dicitur à Paulo ad Titum 3. *Baptismus est lavacrum regenerationis ac renovationis Spiritus sancti*, non minus est definitio Baptismi, quam illa, homo est animal rationale. Et quod ad locum Pauli attinet: Fractus panis est *Κοινωνία* corporis, & calix benedictus est communio sanguinis Christi, si ibi τὸ ἔστιν, debet pro significat sumi: Ergo ibi nulla plane est communio, & nequidem illa spiritualis, de qua vestri loquuntur, & quam urgent, quorsum igitur verba Pauli conducunt, aut quomodo possunt commode intelligi? Et eatenus Eucharistia esset inutilis. Hic ille rursus ait: *Dic Hamelmannne, cur est oralis & corporalis presentia utilis & necessaria?* Respondit HAMELMANNUS: quia Christus illam instituit, nam spiritualem Christi presentiam & communionem, quæ fidei tantum est, possumus ex solo verbo percipere sola fide. Curigitur tanto conatu, & tam serio, & tam diligenter singularibus, & exquisitis verbis, in solenni testamento jamjam moriturus, instituit hoc Sacramentum, & diligenter discipulis Christus commendavit, ut tres Evangelistæ, & Paulus diligenter omnia describentes, testantur? Sed, cum multa aliis, iste Wempo, protulisset, partim absurda, partim antea in his disputatis ventilata, ad ea commode respondit Hamelmannus, & cum ad extremum redactus esset, ut nihil haberet, quod opponeret amplius, dixit: *Omnes Cinglianos & Calvinistas, aut alios Sacramentarios, esse homines sanctos, & in vita modestos, pios & doctissimos, ideo illos errare non posse: ergo illos rectius sentire, quam Lutheranos.* HAMELMANNUS respondit: Etiam Anabaptistæ longe sanctius dicuntur vivere, quod etiam nobis JEVERÆ quidam Anabaptista objecit. Adde, quod Satan se in Angelum lucis transferat, & quod veniant hæretici

hæretici in vestitu ovium, teste Christo: Novimus, tales Hæreticos exstitisse, qui non solum doctissimi erant, sed in primis sanctitati vitæ studebant, Arius, Apollinaris, Eunomius, Semiariani, inter quos erat Basilius Anchyranus, hi fuere doctissimi & acutissimi viri. Deinde, scribunt historici Ecclesiæ, Socrates, Sozomenus & Nicephorus de Macedonianis, quod ita vitæ pietati studuerint, ut moribus spectatis se populo probari conati sint. Philippus Melancthon solebat *Bernhardum Rotbmannum* vocare, *virum doctissimum & acutissimum*, & is interim non solum Anabaptista factus est, sed tandem, rejecta scriptura, se somniis dedit, & Polygamiam defendit, imò uno tempore ipse sex conjuges, sub suo impio Rege Monasteriensi *Johanne Leidense*, habuit. Servetus, Blandrata, Ochinus, Gentilisq;, à vestris deficientes, primum *Anabaptistæ* facti sunt, & postea *Ariani*, & tamen fuere viri doctissimi. Ochinus defendit etiam Polygamiam publicis scriptis. Turcæ sunt quoque spectatæ vitæ, & per tres horas quotidie orant, & vinum non bibunt. Pharisei apud Judæos, & Monachi in Papatu, vitæ inculpata specimen præbuere, & adhuc præbent, ut in Jesuitis videre est. Hic rursus dixit: *nos exilia propter nostram doctrinam patimur, hinc inde ejicimur, & nullum locum habemus, sicut vos Lutherani ubique estis accepti.* Respondit HAMELMANNUS. Idem hodie Anabaptistæ, & novi Ariani objiciunt nobis, & olim Samosatenus & Arius, Photinus, Nestorius, & alii hæretici in exilium acti sunt. Ergone propterea vera docuere? Tandem, ille tacuit & dixit: *se ad navem properare, atque manere in sententia sua.*

INDEX I.

HISTORIÆ COLLOQVII JEVERENSIS,

Qui est Caputum.

DE COLLOQVII JEVERENSIS AUTORE	CAP. I.
DE OCCASIONE ET CAUSA INSTITUTI COLLOQVII	II.
DE LOCO UBI HABITUM COLLOQVIUM, URBE JEVERA	III.
DE IIS, QUI COLLOQVIO JEVERENSI INTERFUERUNT	IV.
DE ARGUMENTO ET PROCESSU COLLOQVII	V.
DE FINE ET FRUCTU COLLOQVII	VI.
DE POST-CLLOQVIO JEVERENSI	VII.
DE CONSENSU RECENTISSIMORUM REFORMATORUM CUM SACRAMENTARIIS JEVERENSIBUS	VIII.

INDEX II.

HISTORIÆ COLLOQVII JEVERENSIS,

Qui est Rerum & Verborum.

Prior numerus caput, alter capitis sectionem notat.

<i>A</i> cumensis (Herm.) Pastor Jeveranus	IV. 11	Bremensis Archiepiscopus Henr.	I. 8
Ἀλλογεοπεπισκοπία Cancellariorū	IV. 8	Bremensis turbator Hardēberg.	II. 6. IV. 9
Altenburgum	I. 4. VI. 2	Brunovicense Colloquium	IV. 9
Amlingius turbat ecclesias Anbalt.	VI. 2	Burenus (Dan.) Consul Calvinianorum	IV. 9
Anabaptiste Jeverenses, & Lemgovion- ses	I. 8. IV. 11	Burmennus (Fr.) Theol. Ultraj. & no- tatur	IIX. 4. 6. 8
Andrea (Jacob) laudatur	II. 10. VI. 2. 6	Burnettus (Gilbertus) Episcopus Salis- buriensis notatur	IIX. 4
Anbaltinatus	I. 4. III. 1	Calviniani Jeverenses	IV. 1. 6
Anbalt. Princeps Georgius V. 16. Caro- lus Wilhelmus	I. 3. II. 11	eorum emblemata	V. 6
Anton Guntberus, Com. Oldenb.	I. 4. III. 1	percinacia	V. 7. 8. 9
Arnold. (Gottfried) notatur	IV. 11. VI. 6	σημασία	V. 10
<i>B</i> ackmeisterus (Lucas) Rostochiensis Theologus	I. 5	Cancellarii Ἀλλογεοπεπισκοπῶν	IV. 8
Braunius (Joh.) Theol. Groning.	no- tatur	Carol Wilhelmus Princ. Anbalt.	I. 3. II. 11
	IIX. 4. 6. 7.	Chemniti (Mart.) Judicium de corpore	do-

